

Beter op eigen benen

**Basis voor de ontwikkeling van het sportbeleid
in de komende jaren**

Sportnota gemeente Bunnik 2005

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	blz. 3
2.	Het belang van sport	blz. 4
	- Maatschappelijke betekenis	
	- Economische betekenis	
3.	Trends en ontwikkelingen in de sport	blz. 4
	- Algemeen	
	- Commercie	blz. 5
	- Vrije tijd	
	- Inkomen	
	- Sponsoring	blz. 6
	- Individualisme	
	- Vrijwilligers	
	- Bestuurlijke ontwikkelingen	blz. 7
	- Demografische ontwikkeling Bunnik	
	- Sportparticipatie Bunnik	blz. 8
4.	Kaders voor de sport	blz. 10
	- Landelijk	
	- Provinciaal	
	- Gemeentelijk	blz. 11
5.	Verloop van het ombuigingsproces	blz. 12
	- Onderzoeksfase	
	- Voorbereidingsfase	
	- Besluitvormingsfase	blz. 13
6.	Visie op sport	blz. 14
7.	Sportbeleid in Bunnik 2006 – 2009	blz. 14
	- Aanleiding beleid	
	- De verzelfstandiging van de sportsector	
	- Taakomschrijving accommodatiebedrijf	blz. 15
	- Ondersteuning en stimulering van de sportsector	
8.	Samenvatting en conclusies	blz. 18
<u>Bijlagen:</u>	No. 1: Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2005	blz. 19
	No. 2: Overzicht sportaccommodaties	blz. 23
	No. 3: Overzicht inspraakreacties	blz. 24
9.	Besluit tot vaststelling	blz. 30

1. Inleiding

In september 2003 wordt een plan van aanpak aangekondigd voor een nieuwe sportbeleidsnota. De vorige sportnota van de gemeente Bunnik was inmiddels gedateerd en niet meer in overeenstemming met de ontwikkelingen op sport- en maatschappelijk gebied.

De wereld en ook Bunnik zijn in de tussentijd aardig aan verandering onderhevig geweest.

De tijd dat de overheid zich tot in detail met allerlei zaken bemoeide is al lang voorbij. De overheid van nu schept voorwaarden, regisseert en stuurt op resultaat. De uitvoering laat zij graag aan een ander over. Bij voorkeur aan een ander die baat heeft bij een goed uitvoeringsniveau, omdat daarmee het best wordt gegarandeerd dat het ingezette beleid ook zo adequaat mogelijk wordt uitgevoerd. Er is immers geen groter belang dan eigenbelang.

Naast een terugtrekkende overheid of in ieder geval een anders acterende overheid ligt aan deze nota ook een overheid ten grondslag die op allerlei terreinen de financiële duimschroeven moet aandraaien.

Door de zwakke economische situatie ziet voornamelijk de lokale overheid de inkomsten van het Rijk teruglopen terwijl er ook nauwelijks ruimte is om de eigen inkomsten te vergroten.

Naast een schaduwzijde heeft deze economische dip echter ook zijn positieve kanten.

Vaak komen in de slechtste tijden de beste ideeën naar boven. Men veert weer op uit een houding van zelfgenoegzaamheid. Nieuwe initiatieven borrelen op al dan niet uit nood geboren. Mensen worden weer pro-actief in plaats van achter de ontwikkelingen aan te hollen.

Voorbeelden hiervan in Bunnik zijn de initiatieven van de werkgroep Matchpoint om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een facilitair bureau voor de sport en de Stichting Dorpshuis Odijk, die een haalbaarheidsonderzoek heeft laten uitvoeren naar verplaatsing van haar activiteiten naar sporthal De Lindenhof.

We komen in deze nota nog uitvoerig terug op de ideeën die achter deze initiatieven zitten. Beide initiatieven zijn namelijk mede ontstaan als gevolg van een bezuinigingstaakstelling van € 200.000,-- die de gemeenteraad in het kader van de ombuigingsoperatie "Bunnik verzet de bakens" aan de sportsector heeft opgelegd.

Deze taakstelling maar ook andere ontwikkelingen zorgen er mede voor dat het sportbeleid van de afgelopen jaren drastisch herzien moet worden. In deze nota geven we de beleidsmatige uitgangspunten weer, die de basis vormen voor de ontwikkeling van het sportbeleid in de komende jaren. Onze leefwereld verandert voortdurend en het beleid gaat hierin mee. Een beleidsnota heeft slechts een beperkte houdbaarheid. Een termijn van drie à vier jaar is wel de uiterste houdbaarheidsperiode. Uiterlijk in 2009 dient deze nota dan ook geëvalueerd en geactualiseerd te worden. Dat wil niet zeggen dat het beleid dan 180 graden gedraaid moet worden. Integendeel, want het kenmerk van beleid in tegenstelling tot ad hoc beslissingen is dat men enige continuïteit mag verwachten. Het is echter wel een moment om samen vast te stellen of en hoe de beleidsuitgangspunten zoals in deze nota verwoord aanpassing behoeven.

De kern van het nieuwe beleid vormt het op afstand zetten van de uitvoeringstaken op het terrein van de sport, de verzelfstandiging van de sportsector, de versterking van de verenigingsstructuur en de stimulering van de deelname aan sportactiviteiten.

We beschrijven in deze nota alleen de georganiseerde sport, hoewel de niet-georganiseerde sport en recreatieve sportuitingen een steeds belangrijkere plaats gaan innemen in het maatschappelijk leven.

Een van de kenmerken echter van niet-georganiseerd zijn is, dat er sprake is van losse en tijdelijke groepsverbanden, zodat het moeilijk is hiermee in contact te treden en hiervoor beleid te maken.

Voordat we hieraan toe komen is het wenselijk om de positie van sport in de samenleving te beschrijven, de trends en ontwikkelingen die er gaande zijn, de spelers in het veld, de ontwikkeling en de opbouw van de bevolking en de deelname aan de georganiseerde sporten.

2. Het belang van sport

Maatschappelijke betekenis

We zullen in het kort aan de hand van een aantal statements een algemeen beeld schetsen waaruit het belang en de waarde van sport voor onze samenleving blijkt:

- Sport is leuk en gezond en levert een belangrijke bijdrage aan de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van mensen, in het bijzonder van kinderen en jongeren; In dit licht bezien is de huidige campagne om het overgewicht bij de jeugd te beteugelen natuurlijk een sprekend voorbeeld;
- Sport zorgt voor ontmoeting en sociale contacten bij alle leeftijdsgroepen en is daarom van grote waarde voor de leefbaarheid;
- Sport kan als preventief middel worden ingezet bij jeugdbeleid en gezondheidszorg;
- Sport kan de integratie tussen verschillende doelgroepen bevorderen;
- Sport is toegankelijk voor alle bevolkingsgroepen;
- Sport als vrijetijdsbesteding biedt plezier en ontspanning;
- Sport biedt vele vrijwilligers de gelegenheid vaardigheden te verwerven op bestuurlijk, administratief, organisatorisch en technisch vlak, waarmee ze hun bijdrage leveren aan de sociale infrastructuur van de gemeente;
- Sport geeft het gevoel ergens bij te horen;
- Sport betekent gezond zijn en gezond blijven;
- Sport voedt op en brengt normen en waarden bij;
- Sport draagt bij aan vermindering van vandalisme en criminaliteit.

Zoals uit deze opsomming blijkt heeft sport in vrijwel alle maatschappelijke taakvelden meer of minder betekenis in het verwezenlijken van de doelstellingen van die taakvelden.

Anders gezegd: sport is gewoon belangrijk!

Economische betekenis

Een actieve leefstijl en het inzetten van sport en beweging bij de behandeling en de revalidatie van ziekten levert behalve gezondheidswinst ook economische winst op; allereerst door beperking van de medische kosten maar daarnaast ook door het terugdringen van het ziekteverzuim en de arbeidsongeschiktheid.

In de nota "sport, bewegen en gezondheid" van het ministerie van VWS werd in 2001 de economische winst geraamd op € 725 miljoen.

Daarnaast neemt de directe economische betekenis van de sport toe. Sport biedt steeds meer werkgelegenheid en levert een steeds grotere bijdrage aan de totale nationale bestedingen.

3. Trends en ontwikkelingen in de sport

Algemeen

- sport wordt vrijblijvender, grootschaliger en commerciëler;
- de individuele sportbeoefening groeit zoals bij de nieuwe takken van sport, bijv. skaten en skeeleren, berg beklimmen, mountainbike, fitnessvarianten;
- zowel sporters als vrijwilligers "zappen" steeds meer van club naar club en van de ene sport naar de ander;
- deelname aan binnensport neemt toe ten koste van de buitensport;
- het verenigingsleven en vrijwilligerswerk staan onder druk;
- er is een toenemende vraag van ouderen naar sport- en bewegingsprogramma's;
- de sportdeelname van de leeftijdsgroep 14-20 jarigen bij sportverenigingen daalt in algemene zin;
- sport wordt steeds meer geprofessionaliseerd;
- de sportaccommodaties staan steeds meer onder druk op gebied van exploitatie, beheer, bezetting en onderhoud;
- de sportwereld wordt geconfronteerd met toenemende regelgeving en toenemende financiële en organisatorische verantwoordelijkheden;

- de roep om de topsport een duidelijke positie te geven in de sportwereld klinkt steeds meer door;
- sport wordt steeds meer beschouwd als bindmiddel in de maatschappij;
- de grens tussen sport en recreatie vervaagt, waardoor sport steeds meer moet concurreren met andere manieren van vrijetijdsbesteding en mensen andere eisen stellen aan sport.

Vanwege al deze ontwikkelingen is het voor de sportverenigingen essentieel een eigen beleid en visie te ontwikkelen betreffende de binding met hun leden en de positionering in de woon- en leefomgeving. Voor ondersteuning hierin kan men veelal terecht bij de eigen sportbond, maar er zijn op dit vlak veel instellingen actief.

De sportverenigingen kunnen voor ondersteuning en vragen terecht bij:

- De eigen landelijke sportbond en bij NOC*NSF;
- Nederlandse Katholieke Sportfederatie;
- Gratis landelijk elektronisch sportloket www.sportvraagwijzer.nl van o.a. NOC*NSF en Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
- Sportservice Midden Nederland;
- En nog vele anderen

Uit de praktijk blijkt dat veel verenigingen nog onvoldoende de weg zoeken of weten te vinden naar de genoemde instanties. De afstand wordt door de sportverenigingen als te groot ervaren. Desondanks zijn er steeds meer sportverenigingen die de hulp van hun sportbond of de provinciale sportservice inroepen voor het schrijven van een beleidsplan of voor het doorlichten van hun vereniging. Het is een goede ontwikkeling, dat verenigingen niet alleen in het "nu" leven maar ook vooruit denken in de toekomst. Ook samenwerking met andere verenigingen is belangrijk om de leden voldoende aanbod te kunnen blijven leveren.

Commercie

De verenigingen hebben al lang geen monopoliepositie meer als het om de beoefening van sport gaat. Door de vervlakking van sport naar recreatie zijn er vele commerciële spelers op de markt gekomen, die inspelen op de wensen en behoeften van individuele burgers. Vooral het moment waarop men wil sporten speelt daarin een rol.

Er worden door commerciële sportscholen telkens nieuwe vormen van sport en vrijetijdsbesteding aangeboden. Men speelt flexibel in op de fitness- en gezondheidscultus.

Hoewel er vaak sprake is van "hype's" volgen deze ontwikkelingen elkaar in snel tempo op en pikken de commerciële sportscholen deze hype's snel uit de markt.

Ook de kwaliteit en het voorzieningenniveau van accommodaties speelt hierbij een rol evenals de toenevende aanscherping van regels waaraan men moet voldoen.

Een verdergaande professionalisering is hiervan het gevolg. Sportscholen kunnen deze trends volgen, omdat men eraan verdient. Voor verenigingen is dit een stuk moeilijker, omdat men een veel bredere doelstelling heeft en dus op een breder terrein actief wil zijn.

Vrije tijd

Het aantal uren dat men niet hoeft te werken groeit nog steeds door de 4-daagse werkweek, variabele werktijden, ADV, FPU etc. waardoor niet meer alleen het weekend als vrije tijd geldt.

Maar toch neemt per saldo de vrije tijd niet toe door een toenemend aantal verplichtingen (onderwijs en studie, huishoudelijk werk, aandacht voor het gezin etc) waardoor het netto te besteden aantal uren vrije tijd voor veel mensen is afgenomen. De vrije tijd die rest wil men zo efficiënt mogelijk inrichten.

Er ontstaat dus behoefte aan kwaliteit en maatwerk. Kortom, men wil waar voor zijn geld.

Inkomen

Het gemiddelde besteedbaar inkomen is de afgelopen tien jaren toegenomen. Mede hierdoor en door de individualisering, het efficiënt moeten omgaan met de schaarse vrije tijd en de toegenomen verzakelijking wil men op zijn wenken bediend worden. Men wil kunnen kiezen uit een brede range van sportactiviteiten op het tijdstip dat het best uitkomt en men heeft daar ook nog best wat geld voor over. Als er maar kwaliteit wordt geboden.

Daarnaast zijn er ook inwoners die afhankelijk zijn van een uitkering. Een zwakke inkomenspositie van de laagst betaalden, in combinatie met de stijgende prijs van contributies en sportdeelname, zet een doelstelling als "sport moet toegankelijk zijn voor iedereen" onder druk. Uit onderzoek is gebleken dat verminderde bestedingsmogelijkheden zich achtereenvolgens uiten in: minder vaak gaan sporten, bezuinigen op

bijkomende kosten (sportkleding, bezoek aan kantine), beëindiging van het lidmaatschap van de sportvereniging en ten slotte het stoppen met sporten.

Sponsoring

Als het economisch wat minder gaat heeft dat ook zijn weerslag op het verwerven van sponsorgelden. Grotere bedrijven gaan meer letten op de economische opbrengst van hun sponsoractiviteiten. Men heeft een bepaald budget en dat moet met zoveel mogelijk rendement voor het bedrijf worden ingezet. Imago en naamsbekendheid zijn belangrijke doelstellingen voor nationaal en internationaal opererende bedrijven.

Men zoekt zijn heil bij grote evenementen met veel toeschouwers of veel uitzendtijd op de televisie. Bekende reclametrekkers zijn het betaald voetbal, wielervedstrijden en de Formule 1.

Lokale sportverenigingen – en dat zijn de meeste – zijn aangewezen op lokale en regionale sponsoren, die dat soms niet alleen uit een zakelijk belang doen, maar ook vanwege een bepaalde betrokkenheid bij of binding met een vereniging. Bijvoorbeeld de middenstander die het team van zijn zoon of dochter van nieuwe shirts voorziet.

Het is voor verenigingen zaak om een goede relatie met de sponsoren te onderhouden. Relatiebeheer is in deze belangrijk. De vereniging moet ook wat terugdoen voor de sponsor bijvoorbeeld in de vorm van een sponsoravond of sponsorfeest. Behalve gezelligheid kunnen deze activiteiten voor de sponsor ook nieuwe zakelijke relaties opleveren. Op deze wijze is het gemakkelijker voor een vereniging om de relatie met de sponsoren te continueren. Juist als het economisch even wat minder goed gaat.

Individualisering

Met name de “traditionele” sportverenigingen ondervinden de gevolgen van de toenemende individualisering van de maatschappij. Individueel te beoefenen sporten zijn populair.

De meeste mensen beschikken over steeds minder vrije tijd door velerlei verplichtingen, terwijl de tijdstippen van vrije tijd steeds meer divers worden door variabele werktijden, ADV en ploegendiensten.

Meer mensen zoeken hierdoor ongebonden vormen op van sport en bewegen.

De afgelopen jaren zijn de sportscholen niet voor niets als paddestoelen uit de grond geschoten. Het aanbod van veel verenigingen sluit hier onvoldoende bij aan. Logisch omdat men veelal werkt met vrijwilligers, die ook slechts in hun spaarzame vrije tijd beschikbaar zijn. De vereniging dient haar activiteiten aan te passen aan de beschikbaarheid van deze vrijwilligers en kan dus niet dag en nacht klaar staan.

Een samenwerking tussen commerciële sportaanbieders, verenigingen en andere organisaties kan niet alleen het meervoudig en recreatief gebruik van sportaccommodaties bevorderen, maar ook het aanbod voor de leden verruimen.

Vrijwilligers

De schaarser wordende vrije tijd en de individualisering leiden er toe dat de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen voor een club steeds minder wordt. Bovendien verlangt men steeds meer kwaliteit en continuïteit, mede doordat de kosten voor sportdeelname ook nog steeds toenemen.

In de landelijke verenigingsmonitor 2003 van het NOC*NSF over de stand van zaken bij de sportverenigingen wordt het volgende vermeld over de vrijwilligersproblematiek in de sport:

- 44% van de sportverenigingen kampt met een vrijwilligerstekort;
- De grootste behoefte aan vrijwilligers ligt op het sporttechnisch en bestuurlijk vlak;
- Bijna 60% van alle verenigingen kan op een of meer taakgebieden professionele ondersteuning gebruiken;
- De verenigingen vinden over het algemeen dat de ondersteuning moet plaatsvinden door een verenigingsondersteuner;
- Als een van de grootste zorgen wordt door 72% van de verenigingen de kaderproblematiek genoemd.

De sportverenigingen met een eigen accommodatie of met een accommodatie die ze huren en gedeeltematig dienen te onderhouden, moeten in de regel een groter beroep doen op vrijwilligers dan een vereniging die alleen maar heeft te maken met het huren van een accommodatie, zoals de meeste binnensportverenigingen.

Tevens bepaalt het aantal leden in een vereniging in hoge mate het benodigde aantal vrijwilligers, vooral als het gaat om jeugdleden. Het beschikken over voldoende jeugdleid(st)ers die bereid zijn om het gehele seizoen op gezette tijden klaar te staan voor de vereniging, is bijvoorbeeld steeds minder een vanzelfsprekendheid.

Bestuurders van sportverenigingen hebben te maken met een toenemende wet- en regelgeving. Genoemd worden de Arboregelgeving voor vrijwilligers, verscherpte regels ten aanzien van aansprakelijkheid, belastingregels, brandveiligheidsvoorschriften, gebruiksvergunningen, horeca- en milieuvoorschriften, de Warenwet, vergoedingsregelingen en dan is ongetwijfeld nog een groot aantal ongenoemd gebleven.

Bestuurlijke ontwikkelingen

De regietaak van de overheid wordt de komende jaren steeds actiever ingevuld. De gemeente wordt daarbij een lokale regisseur die in overleg met het veld beleid ontwikkelt en de uitvoering overlaat aan het veld.

Verder is er sprake van een "terugtrekkende" overheid, die zich concentreert op kerntaken. Taken die daar niet toe behoren worden afgestoten of overgelaten aan het particuliere initiatief.

Voor de sport betekent dit onder andere dat gemeenten actief willen sturen op maatschappelijke doelen die de gemeenten met behulp van de sport willen realiseren.

Veel gemeenten kiezen ervoor om vanuit die invalshoek de uitvoerende taken op het gebied van beheer en onderhoud van sportaccommodaties af te stoten.

Demografische ontwikkeling in Bunnik

De vraag naar sportvoorzieningen en de deelname aan sport wordt mede bepaald door de omvang en de samenstelling van de bevolking. Onderstaande tabel laat zien hoe de bevolking van Bunnik zich de komende jaren zal ontwikkelen. Hierbij is geen rekening gehouden met een eventuele extra taak op het terrein van de volkshuisvesting in het kader van provinciale doelstellingen.

Prognose bevolkingsopbouw Bunnik in aantal en percentages				
(Bron: prognose Provincie Utrecht)				
	2004	2010	2015	2020
0 - 14 jaar	19%	18%	17%	16%
15 - 24 jaar	10%	12%	12%	12%
25 - 34 jaar	10%	9%	9%	10%
0 - 34 jaar	39%	39%	38%	38%
35 - 54 jaar	32%	30%	28%	26%
55 - 64 jaar	13%	13%	14%	15%
35 - 64 jaar	45%	43%	42%	41%
65 - 74 jaar	10%	10%	11%	11%
75 - 99 jaar	6%	8%	9%	10%
65 - 99 jaar	16%	18%	20%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Totaal aantal inwoners	14098	14490	14369	14270

Fig. 1 Bevolkingsprognose Gemeente Bunnik

Wat in het bijzonder opvalt in deze prognose van de provincie Utrecht is dat de middengroep van 35 tot 65 jaar het meest terugloopt. Dit is doorgaans de meest kapitaalkrachtige leeftijdscategorie, die zijn heil vaak zoekt in de sportscholen en intensief bezig is met gezondheid, afslanken en "er goed uit blijven zien".

Relatief gunstig voor de sportverenigingen is dat de leeftijdscategorie 0 tot 34 jaar nauwelijks terugloopt en die tussen 15 en 24 jaar zelfs nog stijgt.

Dit is vooral de doelgroep voor de sportverenigingen aangezien deze leeftijdscategorie veelal in competitieverband aan sport doet.

Verder mogen we uit deze prognose misschien wel voorzichtig de conclusie trekken dat het met de vergrijzing in Bunnik wel meevalt.

We constateren in ieder geval dat de leeftijdsopbouw tot 35 jaar nagenoeg stabiel blijft en we stellen dan tegelijkertijd vast dat dit ook in de toekomst mogelijkheden biedt voor de sportverenigingen om de ledenaantallen vast te houden. Wel zullen ze moeten proberen een aanbod op maat te bieden.

Natuurlijk ontkomt ook Bunnik net als de rest van Nederland niet aan een zekere mate van vergrijzing en ontgroening, die na 2020 nog verder zal toenemen, hoewel deze prognose daar geen sterke onderbouwing voor geeft.

Deze trend heeft belangrijke gevolgen voor het voorzieningenaanbod. Dat moet zich aanpassen aan andere eisen en wensen, namelijk die van een groter wordende groep oudere sporters, die zolang mogelijk sportief en recreatief wil meedoen. Voor verenigingen die voornamelijk op het aanbod van jeugd draaien zal het steeds moeilijker worden het hoofd boven water te houden, tenzij ze zich ook tijdig aan de maatschappelijke ontwikkelingen kunnen aanpassen en ook een aanbod creëren voor ouderen. Mogelijk kunnen ze ook ouderen interesseren voor kaderfuncties binnen de verenigingen. Met name de nieuwe ouderen zijn veelal goed tot zeer goed opgeleid en kunnen hun steentje bijdragen aan de opbouw van de verenigingen

Sportparticipatie in Bunnik

We hebben de verenigingen een opgave gevraagd van het aantal leden over 2004. Aangezien niet alle verenigingen (tijdig) gehoor hebben gegeven aan ons verzoek gegevens te verstrekken is dit overzicht niet compleet en kunnen er geen conclusies worden getrokken met betrekking tot de totale sportparticipatie in Bunnik. Ook hebben we geen zicht op de deelname aan minder gangbare of individuele en recreatieve sportuitingen zoals dansen, schaatsen, hardlopen, motorcross, modelvliegen, wielrennen, biljarten, watersporten etc. etc. We mogen wel concluderen dat de deelname aan sportactiviteiten veel groter is dan onderstaand overzicht doet vermoeden.

OVERZICHT GEORGANISEERDE SPORTDEELNAME 2004				
TAK VAN SPORT	AANTAL JEUGDLEDEN	AANTAL VOLWASSEN LEDEN	TOTAAL AANTAL LEDEN	AANTAL VERENIGINGEN PER SPORT
BINNENSPORT				
badminton	45	87	132	2
gymnastiek	275	95	370	2
judo	93	2	95	2
tae kwondo	43	0	43	1
tafeltennis	2	24	26	1
volleybal	135	228	363	2
schietsport	0	25	25	1
TOTAAL	593	461	1054	11
DENKSPORT				
bridge	0	325	325	2
schaken	7	18	25	1
TOTAAL	7	343	350	3
BUITENSPORT				
korfbal	65	85	150	1
voetbal	679	398	1077	3
jeu de boules	0	63	63	1
golf	59	685	744	1
ruitersport	40	45	85	1
tennis	376	1218	1594	3
TOTAAL	1219	2494	3713	10
TOTALE SPORTDEELNAME	1819	3298	5117	24

Fig. 2 Overzicht sportdeelname Gemeente Bunnik over 2004

Ter vergelijking hebben wij van dezelfde takken van sport de totaalcijfers over de voorgaande jaren op een rijtje gezet.

In het algemeen kunnen we stellen dat de sportparticipatie vrij stabiel is met een licht stijgende tendens. De "grote" sporten tennis en voetbal zijn de afgelopen jaren duidelijk gegroeid. Ook een sport als golf zit in de lift en is blijkbaar op weg om een volkssport te worden. Dit houdt overigens wel verband met de aan-

wezigheid van een golfcourse in de gemeente. Badminton is de afgelopen jaren eveneens in populariteit gestegen, wellicht vanwege het grotendeels individuele karakter van de sport. Daarentegen kampt het volleybal met een duidelijk neerwaartse tendens. Dit zou te maken kunnen hebben met een verdere individualisering van de sport of tegenvallende prestaties van het Nederlands Team. Want de prestaties op topsportniveau geven vaak een bepaalde golfbeweging in de deelname te zien.

	2000	2001	2002	2003	2004
badminton	107	113	131	132	132
gymnastiek	310	359	372	350	370
handbal	68	77	77	72	82
judo	93	101	97	92	95
tafeltennis	38	28	34	26	26
volleybal	511	455	424	368	363
schietsport	29	29	29	27	25
bridge	353	364	346	320	325
schaken	29	38	33	29	25
voetbal	984	983	1052	1086	1077
tennis	1681	1477	1416	1594	1594
golf	595	697	697	704	744
korfbal	147	151	146	158	150
TOTAAL	4945	4872	4854	4958	5008

Fig. 3 Totaaloverzicht sportdeelname Gemeente Bunnik

Een voorbeeld hiervan is het succes van Raymond van Barneveld op de Embassy en andere toernooien. Plotseling spijkerde iedereen zijn al lang vergeten dartbord tegen de muur en werden de pijltjes weer gezocht. Het "one hundred and eighty" klonk alom en tal van dartclubs werden opgericht. Het veelvuldig uitzenden van wedstrijden op t.v. draagt eveneens bij tot een grotere deelname aan bepaalde sporten. Vooral de jeugd is wat dat betreft gevoelig voor trends en hype's.

In onderstaand overzicht van de sportdeelname per kern over de jaren 1995 tot en met 2004 is de ontwikkeling van de sportdeelname per dorpskern te zien.

Hierbij valt met name op dat de sportdeelname in de kernen Bunnik en Werkhoven de afgelopen jaren gestaag is gegroeid en die van Odijk juist is afgenomen. De teruggang heeft met name betrekking op tennis en volleybal, terwijl voetbal nog in de lift zit.

In de beide andere kernen is een dergelijke tendens niet waarneembaar.

De totale sportdeelname is over de hele linie toegenomen. We vestigen er nogmaals de nadruk op dat deze cijfers weliswaar correct zijn, maar geen totaalbeeld geven van de absolute sportparticipatie in de gemeente Bunnik. Veel sportactiviteiten vinden plaats buiten het reguliere circuit van verenigingen in de particuliere sector of privé. Wij hebben hier geen zicht op.

BUNNIK										
SPORT	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
bridge	312	309	342	342	358	353	364	346	320	325
gymnastiek	274	274	274	303	291	230	258	258	258	258
handbal	78	78	78	77	85	68	77	77	72	82
korfbal	101	135	130	139	159	147	151	146	158	150
schaken	44	44	37	35	29	29	38	33	29	25
schietsport	30	30	30	30	30	29	29	29	27	25
tafeltennis	45	42	44	36	40	38	28	34	26	26
tennis	726	693	754	794	673	833	753	692	870	868
voetbal	301	310	318	314	446	446	463	479	470	463
golf	368	368	368	504	535	595	697	697	704	744
volleybal	13	13	13	13	13	15	16	13	0	0
Totaal Bunnik:	2292	2296	2388	2587	2659	2783	2874	2804	2934	2966
ODIJK										
SPORT	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
badminton	149	149	163	151	129	107	113	131	132	132
judo	45	58	67	66	67	70	76	72	70	71
tennis	580	575	565	573	581	525	409	409	410	412
voetbal	266	266	243	280	340	346	333	354	375	375
volleybal	464	455	480	434	438	400	346	337	292	292
Totaal Odiijk:	1504	1503	1518	1504	1555	1448	1277	1303	1279	1282
WERKHOVEN										
SPORT	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
gymnastiek	129	109	124	124	68	80	101	114	92	112
judo	30	23	23	22	23	23	25	25	22	24
tennis	169	169	169	326	320	323	315	315	314	314
voetbal	161	161	161	176	195	192	187	219	241	239
volleybal	51	52	63	87	101	96	93	74	76	71
Totaal Werkhoven:	540	514	540	735	707	714	721	747	745	760
Totaal gemeente Bunnik	4336	4313	4446	4826	4921	4945	4872	4854	4958	5008

Fig. 4 Sportdeelname per kern over de jaren 1995 - 2004

4. Kaders voor de sport

Landelijk

Het ministerie van VWS heeft een algemene regie- en monitoringsfunctie. Het rijksbeleid is gericht op signaleren en analyseren van ontwikkelingen in de samenleving, stimuleren van nieuw beleid, initiëren van nieuwe voorzieningen en activiteiten, het verbeteren en instandhouden van de sportinfrastructuur (sportaanbod en sportondersteuning), stimuleren van top- en breedtesport via diverse impulsen en het faciliteren van innovatieve projecten met een landelijke betekenis. Landelijk zijn afspraken gemaakt dat de provincies samen met de landelijke overheid en de gemeenten een inspanning leveren om de sociaal-maatschappelijke betekenis van de sport een extra impuls te geven (BANS-akkoord).

De belangrijkste kaders zijn:

- Nota "Sport, bewegen en gezondheid" van Ministerie van VWS (2001)
- Regeling Breedtesport Impuls en BOS-impuls (buurt-onderwijs-school)

Provinciaal

De ondersteuning vanuit de provincie richt zich vooral op die terreinen waar behoefte is aan provinciale/regionale afstemming en samenwerking óf waar vanuit provinciaal beleid specifieke aandacht is gewenst.

De provincie ondersteunt en faciliteert enerzijds de lokale beleidspartners (waaronder de gemeenten) en anderzijds de provinciale/regionale sportorganisaties bij de sportontwikkeling.

Daarnaast hebben de provincies een monitoringsfunctie en zetten zij zich ook in voor innovatieve ontwikkelingen op sportgebied.

Provincies organiseren hun sportbeleid vaak via een provinciaal bureau sportservice. In de provincie Utrecht is dat Sportservice Midden Nederland.

Sportservice geeft ondersteuning aan gemeenten en verenigingen op het gebied van o.a. verenigingsmanagement, communicatie, vrijwilligers, jeugd, horeca, accommodaties, cursussen, breedtesport en aangepaste sport.

Gemeentelijk

De gemeente is voor de sportorganisaties de eerstelijnspartner, omdat zij op lokaal niveau verantwoordelijk is voor het instandhouden en het verbeteren van de lokale infrastructuur. Hieronder wordt verstaan de beschikbaarheid en toegankelijkheid van sport- en recreatievoorzieningen voor alle inwoners en de lokale sportondersteuning. Daarnaast heeft de gemeente een belangrijke rol bij de stimulering van sportactiviteiten en projecten in het kader van breedtesport.

In de "Toekomstvisie Bunnik" is een belangrijk uitgangspunt voor de sport vastgelegd. Hij zegt onder meer het volgende: "We kunnen niet meer alle sociaal culturele en recreatieve voorzieningen op alle plaatsen op dezelfde wijze financieel blijven ondersteunen. Voorzieningen zullen wel aan de moderne kwaliteitseisen moeten (blijven) voldoen. Basisvoorzieningen voor jonge kinderen tot 12 jaar en minder mobiele ouderen horen dichtbij, dus in elk dorp, aanwezig te zijn. Meer specialistische voorzieningen voor het deel van de bevolking, dat wel mobiel is en zich zelfstandig kan verplaatsen, mogen op grotere afstand liggen. Verder zullen verenigingen en instellingen in toenemende mate in financieel opzicht "hun eigen broek moeten kunnen ophouden" (rekenschapmodel). Het gemeentelijke beleid op dit gebied stimulerend inzetten, daarbij de prioriteit geven aan particulier initiatief."

Het collegeprogramma sluit hierbij aan.

Omdat de accommodaties voor de sportverenigingen het belangrijkste middel zijn om hun sport te kunnen beoefenen is de zorg hiervoor van oudsher het belangrijkste beleidsonderwerp bij gemeenten.

Met als basis de Welzijnswet is het subsidie- en tarievenbeleid een goede tweede op de ranglijst van belangrijke sportonderwerpen en vaak ook het enige middel waarop de gemeente stuurt en regisseert in het kader van de realisering van de sportdoelstellingen. In hoeverre de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) straks van invloed zal zijn op het sportbeleid is nu nog niet met zekerheid te zeggen, aangezien de besluitvorming rond deze nieuwe wet nog volop in beweging is.

5. Verloop van het ombuigingsproces

Op 29 januari 2004 heeft de gemeenteraad definitief het bezuinigingspakket in het kader van "Bunnik verzet de Bakens" vastgesteld.

Dit pakket houdt onder meer een taakstellende bezuiniging op de sector sport in van € 200.000,--. Op de totale begroting van sport van € 1.125.000,-- een bezuiniging van 17,75 procent.

Als we echter in aanmerking nemen dat ongeveer € 465.000,-- van de totale sportbegroting bestaat uit kapitaallasten, belastingen, verzekeringen en onderhoudsvoorzieningen en dit vaste kosten zijn die niet beïnvloedbaar zijn, kunnen we vaststellen dat de bezuiniging op het wel beïnvloedbare deel van de sportbegroting meer dan 30 procent bedraagt.

Er is dus ruim 30 procent minder geld voor de directe sportbeoefening beschikbaar. Een dergelijke substantiële bezuiniging kan natuurlijk niet onopgemerkt aan sportend Bunnik voorbij gaan.

Onderzoeksfase

De denkrichting naar verzelfstandiging van de sportsector is ingezet door de Werkgroep Matchpoint. Deze werkgroep is ontstaan na een motie in de gemeenteraad en is op 17 februari 2004 geïnstalleerd met als doel de bezuinigingsmogelijkheden te onderzoeken.

Op 26 april 2004 heeft de werkgroep haar eindrapport gepresenteerd "Matchpoint voor de sport in Bunnik".

Het basisidee is de oprichting van een facilitair bureau dat verantwoordelijk zou worden voor de organisatie van het onderhoud, het beheer en de exploitatie van alle gemeentelijke sportaccommodaties.

Daarnaast zou het bureau zich richten op een nieuwe ondersteunende vorm van dienstverlening voor verenigingen om de betrokkenheid bij en het belang van sport te bestendigen en te vergroten.

Op basis van dit eindrapport is in juni 2004 door de gemeente de opdracht verstrekt het uit te werken tot een businessplan. Dit is in september 2004 verschenen voorzien van een second opinion van Hopman Andres Consultants B.V.

Deze second opinion zet enkele kanttekeningen bij de hoogte van de door Matchpoint berekende bezuinigingen. Ook dient een aantal zaken verder te worden uitgewerkt.

Nagenoeg parallel aan dit traject liep een onderzoek van de Stichting Dorpshuis Odijk naar de mogelijkheid de Dorpshuisfuncties te verplaatsen naar sporthal De Lindenhof vanwege de problematische exploitatie van het Dorpshuis en vanwege het feit dat de stichting al tijdelijk de horecavoorziening in de sporthal exploiteerde, die eveneens de nodige problemen kende. Integratie van beide functies inclusief de exploitatie van de sporthal lag daarom voor de hand. De stichting Dorpshuis heeft Convisie Procesmanagement B.V. een haalbaarheidsonderzoek laten verrichten naar de exploitatiemogelijkheden van De Lindenhof. De eindconclusie van het onderzoek is dat een gecombineerde exploitatie aanzienlijke voordelen kan opleveren.

In deze fase kan men stellen, dat de particuliere sector in de hoedanigheid van Matchpoint in samenwerking met het Dorpshuis zijn verantwoordelijkheden genomen heeft en voldoende bruikbare initiatieven en ideeën naar voren gebracht heeft. Enerzijds leverden zij een bijdrage aan de taakstellende bezuiniging en anderzijds gaven zij een vernieuwende impuls aan een andere organisatie van de sportsector.

Beide ontwikkelingen liepen nagenoeg synchroon mede doordat bestuursleden van het Dorpshuis ook betrokken waren bij de werkgroep Matchpoint.

Daarnaast is er ook van de zijde van de gemeente het nodige gedaan om de taakstellende bezuiniging in te vullen. Er is onder meer onderzoek gedaan naar de mogelijkheden de kapitaallasten te reduceren door extra af te schrijven op over te dragen accommodaties. De N.V. SRO heeft in opdracht van de gemeente onderzoek gedaan naar het uitbesteden van taken op het terrein van sport, onderwijs en welzijn. Intussen is het onderhoud van de grasvelden al uitbesteed aan een bedrijf. Ook zijn er meerjarenonderhoudsplan- nen gemaakt voor alle sportaccommodaties, zowel voor de velden als voor de gebouwen.

Vorbereidingsfase

Ondanks al deze inspanningen was er eind 2004 nog steeds geen afgerond plan om te komen tot de taakstellende bezuiniging. Alle voorbereidend werk ten spijt inclusief het rapport van Matchpoint en het onderzoek van het Dorpshuis, er kwam geen bedrag op tafel dat de taakstelling van € 200.000,-- dicht

benaderde. Dit leidde er uiteindelijk toe, dat de toenmalige wethouder sportzaken zijn portefeuille ter beschikking stelde en ontslag nam.

Als gevolg van deze politieke verwickelingen ontstond er vertraging in de toch al krappe tijdsplanning. Hierdoor kon het bezuinigingstraject pas in het voorjaar van 2005 onder leiding van een nieuwe portefeuillehouder zijn vervolg krijgen.

Eind maart is tijdens een rondetafelconferentie met de sportverenigingen de "Houtskoolschets sportscaenario gemeente Bunnik" besproken.

Uitgangspunt van de "houtskoolschets" is kwaliteit voor kwantiteit, een terugtrekkende overheid en basisvoorzieningen in de 3 kernen.

Voor de sportverenigingen houdt dit privatisering in van het accommodatiebeheer en nauwelijks nog beleidsuitvoering door de gemeente. Dit betekent, dat de gemeente dus ook in eigen vlees zal snijden.

Naar aanleiding van een drietal stellingen is er tijdens de conferentie uitvoerig gesproken over mogelijke bezuinigingsthema's.

De volgende suggesties en opmerkingen van de verenigingen kwamen naar voren:

- Gezamenlijke exploitatie Dorpshuis en sporthal Lindenhof
- Privatiseren beheer sportaccommodaties door facilitair bureau
- Eerst sociale, maatschappelijke, financiële onderbouwing/analyse dan pas bezuinigen
- Geen maatregelen die toekomstige ontwikkelingen onmogelijk maken
- Denken aan scenario's met inverdieneffecten ook op langere termijn
- Slim gebruik maken van doelgroepen die geld hebben
- Totale privatisering van accommodaties
- Creëren van een platform namens de gezamenlijk sportverenigingen

Een aantal van deze suggesties komt al dan niet in aangepaste vorm terug in onze bezuinigingsvoorstellen.

Wij hebben de diverse mogelijkheden tot bezuiniging uitvoerig geïnventariseerd met steeds het uitgangspunt in het achterhoofd dat de sportsector zelfstandig verder moet kunnen en we meer kwaliteit willen bieden voor minder geld.

We hebben deze bezuinigingsposten vervat in 2 scenario's.

Eén samenhangend scenario (1) – het zogenaamde **gangenmenu** – dat uitgaat van verzelfstandiging van de sportsector in een accommodatiebedrijf met tegelijkertijd verbetering van de accommodaties en versterking van de sportsector.

Eén scenario (2) met min of meer los van elkaar staande ingrediënten – het zogenaamde **keuzemenu** – dat weliswaar afhankelijk van de keuzes van de gemeenteraad zou kunnen leiden tot het beoogde bezuinigingsbedrag, maar verder niets in positieve zin toevoegt aan de Bunnikse sportsector.

Besluitvormingsfase

Tijdens de voorronde van het Open Huis van 28 april 2005 hebben wij beide scenario's gepresenteerd aan de gemeenteraad en vele belangstellenden uit vooral de sportsector en uit kringen rondom het Dorpshuis. Uit de reacties tijdens en na deze voorlichtingssessie bleek, dat zowel bij de politieke partijen als bij de overige aanwezigen de voorkeur uit gaat naar scenario 1, het gangenmenu.

Wij hebben een duidelijke voorkeur uitgesproken voor scenario 1 omdat dit het meest recht doet aan de taakstellende opdracht € 200.000,-- te bezuinigen en tegelijkertijd tegemoet komt aan de wens van velen om de sportsector los te maken van de gemeente en de activiteiten van het Dorpshuis aan te haken bij sporthal De Lindenhof.

Tijdens het Open Huis is ook duidelijk geworden, dat het sluiten van de Irenezaal op grote weerstand kan rekenen bij de raadsfracties en omwonenden.

De gemeenteraad heeft zich tijdens de raadsvergadering van 19 mei 2005 in principe uitgesproken voor scenario 1, het gangenmenu (zie bijlage no. 1). Daarom laten we in deze nota scenario 2 verder buiten beschouwing.

6. Visie op sport

Wij willen ons als overheid meer profileren als voorwaarden scheppende en veel minder als uitvoerende organisatie en exploitant van de sport en zijn voorzieningen.

Uitgangspunt voor ons is een vergaande verzelfstandiging van de sportsector en een terugtrekkende overheid. Deze terugtrekking vindt echter niet plaats dan nadat er de nodige maatregelen zijn genomen om de sportvoorzieningen op een verantwoorde wijze over te dragen aan de verenigingen of andere particuliere organisaties. Dit houdt in dat de over te dragen sportvelden en –gebouwen op een zodanig kwalitatief peil moeten zijn of gebracht moeten worden, dat anderen deze kwaliteit met een normale inspanning tot in lengte van jaren kunnen consolideren. Dit moet blijken uit de uitvoering van het in de meerjarenonderhoudsplanningen genoemde achterstallige onderhoud.

De verzelfstandiging van de sportsector zal ook een andere attitude vergen van de sportverenigingen. Ze kunnen niet meer voor allerlei uitvoerende zaken bij de gemeente terecht. Ze zullen een beroep moeten doen op het eigen probleemoplossend vermogen. Kortom, ze zullen op eigen benen moeten staan, maar wel op een stevig fundament.

Verenigingen vormen echter een afspiegeling van de maatschappij en wij hebben er vertrouwen in, dat er voldoende kennis en inzicht aanwezig is om de nieuwe taken naar behoren uit te voeren. Het doel is dat de verenigingen uiteindelijk sterker en zelfstandiger worden en beter toegerust hun maatschappelijke taak kunnen vervullen. **“Beter op eigen benen”** zouden we dit willen noemen.

Om het “op eigen benen staan” vorm en continuïteit te geven willen we de middelen die in het kader van de Breedtesportimpuls tot en met 2009 beschikbaar zijn onder meer hiervoor inzetten.

7. Sportbeleid in Bunnik 2006 – 2009

Aanleiding beleid

Onze doelstellingen zijn gebaseerd op twee pijlers. De eerste is de legitieme wens van sportverenigingen en andere accommodatiebeheerders om veel onafhankelijker van de gemeente hun activiteiten uit te voeren en de tweede is de bezuinigingsoperatie van de gemeente Bunnik “Bunnik verzet de Bakens”.

De **hoofddoelstellingen** van het gemeentelijke sportbeleid zijn:

- het scheppen van zodanige voorwaarden dat de georganiseerde sportsector zelfstandig haar beleids- en uitvoeringstaken kan verrichten;
- het ondersteunen en stimuleren van activiteiten die gericht zijn op vorming, ontplooiing, professionalisering en ontwikkeling van de georganiseerde sportsector ter versterking van deze sector en ter vergroting van de sportdeelname.
- het initiëren en stimuleren van specifiek doelgroepenbeleid zoals bijvoorbeeld de doelgroepen jongeren en senioren.

Vrij vertaald komen deze hoofddoelen neer op verzelfstandiging van de sportsector met tegelijkertijd versterking van de sector in het licht van een terugtrekkende overheid die het niet meer als haar taak ziet om sportaccommodaties te exploiteren, maar die veeleer stuurt op en waakt over de hoofdlijnen van beleid.

De verzelfstandiging van de sportsector

Het invullen van de taakstellende bezuiniging op sport vormt slechts een aanleiding voor deze nota, het proces van verzelfstandiging van de sportsector en versterking van de sector is waar het om draait.

Op basis van de geformuleerde uitgangspunten dient de verzelfstandiging van de sector in nauw overleg en in samenspraak met de sector zelf, Stichting het Dorpshuis Odijk en – indien daartoe de wens en de bereidheid bestaat – de leden van de werkgroep Matchpoint vorm te krijgen.

Beiden hebben ieder op hun terrein al uitgebreid onderzoek laten verrichten naar de mogelijkheden van verzelfstandiging. Mogelijk kunnen we gebruik maken van de aanwezige knowhow.

Het onlangs in het leven geroepen Platform Sport kan hierbij als klankbordgroep fungeren.

Een hiertoe in te stellen projectgroep dient een duidelijk omkaderde opdracht mee te krijgen te weten:

“zodanige voorbereidingen treffen en randvoorwaarden in kaart brengen dat zo mogelijk per 1 januari 2006 doch uiterlijk per 1 maart 2006 een accommodatiebedrijf sport wordt opgericht dat zelfstandig kan functioneren”.

De projectgroep dient op een aantal terreinen de weg te banen voor het accommodatiebedrijf. Deze terreinen betreffen o.a. juridische, organisatorische, ruimtelijke, infrastructurele, belastingtechnische, bedrijfseconomische en onderhoudstechnische facetten van een op te richten accommodatiebedrijf.

Gezien deze voorliggende aspecten dient de projectgroep van gemeentezijde in ieder geval bemenst te worden door de afdelingen Samenlevingszaken, Financiën en CTG met ad hoc de afdeling VROM. Voor de verdere concrete invulling van de projectgroep zullen wij nader in overleg treden met de sportsector en aanverwante instellingen en zullen wij een afzonderlijk projectvoorstel doen.

Taakomschrijving accommodatiebedrijf

We spreken in deze nota over een accommodatiebedrijf, omdat dit woord het best weergeeft wat we beoogen met een verzelfstandigde sportsector. Deze naam – hoewel het woord “bedrijf” associaties oproept met een vof, n.v. of b.v. - zegt nog niets over de rechtsvorm van de te vormen instelling. De projectgroep zal onderzoek doen naar de meest geschikte rechtsvorm. Indien het bedrijf een meer omvattend werktein krijgt dan sport, zou misschien de naam “vrijtijdsbedrijf” de lading kunnen dekken.

Het accommodatiebedrijf krijgt in ieder geval de volgende taken en verantwoordelijkheden, waarbij in deze fase nog wordt opengelaten of het bedrijf bepaalde zaken zelf uitvoert of bijvoorbeeld door verenigingen of derden laat doen:

- exploitatie, beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties inclusief was- en kledingaccommodaties;
- exploitatie, beheer en onderhoud van alle gemeentelijke binnensportaccommodaties inclusief de horecagelegenheden in deze accommodaties;
- exploitatie, beheer en onderhoud van eventueel andere welzijns- en/of onderwijsaccommodaties;
- ondersteuningsfunctie voor sportverenigingen;
- stimulering sportdeelname.

In dit stadium laten we nog in het midden of de gemeentelijke subsidie – er blijft immers nog een bedrag over op de gemeentelijke begroting na de bezuinigingsoperatie – via de verenigingen danwel rechtstreeks naar het accommodatiebedrijf vloeit. Uit een oogpunt van efficiency zou het wellicht de voorkeur verdienen de subsidie rechtstreeks naar het accommodatiebedrijf over te hevelen om versnippering te voorkomen, maar er is ook iets voor te zeggen om de subsidie als sturingsmechanisme van doelgroepenbeleid en ondersteunings- en stimuleringfunctie aan de verenigingen te geven. Ons gevoel zegt dat gezien de taakstelling van het accommodatiebedrijf het de voorkeur zou verdienen om de subsidie rechtstreeks aan het accommodatiebedrijf te doen toekomen, maar dat hangt af van de organisatiestructuur van het bedrijf waarvoor de sportsector uiteindelijk zal kiezen. Het draagvlak van het accommodatiebedrijf moet in ieder geval gewaarborgd zijn.

Ondersteuning en stimulering van de sportsector

In het kader van de regeling “Stimulering Breedtesport” heeft de gemeente Bunnik over de periode 2004 – 2009 van het ministerie van VWS een bijdrage toegekend gekregen van € 158.823,-- onder de voorwaarde dat de gemeente eenzelfde bedrag bijdraagt. In totaal is hiervoor dus € 317.646,-- beschikbaar.

De bedragen zijn als volgt verdeeld over de jaren:

2004: € 77.070,-- (bijdragen VWS + gemeente)
2005: € 56.626,--
2006: € 52.000,--
2007: € 48.000,--
2008: € 44.000,--
2009: € 40.000,--

Hiertoe is in 2003 een plan vastgesteld met als hoofddoelstellingen:

1. het ontwikkelen van een sportieve leefstijl en een gezond bewegingsgedrag bij de jeugd op de basisscholen;
2. het stimuleren van sportverenigingen tot samenwerken en tot actieve deelname aan versterking van de sportinfrastructuur in brede zin;
3. het ontwikkelen van deskundigheid en enthousiasme bij de inwoners om als vrijwilliger actief te kunnen zijn bij de organisatie van sport en bewegen in al zijn facetten;

Als specifieke doelstellingen worden genoemd:

- a. het verkrijgen van volledig inzicht in de behoeften en mogelijkheden van samenwerking tussen de verschillende organisaties, die actief zijn op het terrein van sport en bewegen;
- b. het opzetten van een werkbare organisatiestructuur waarin de sportverenigingen en het onderwijs en eventueel andere participanten samenwerken om de hoofddoelstelling te bereiken;
- c. het bieden van mogelijkheden tot kennismaken met diverse vormen van sport en bewegen aan de jeugd in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar, zodat ze vanuit die ervaringen in staat zijn zelf bewuste keuzes te maken inzake deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten;
- d. het bewust maken van de jeugd op de basisschool van de waarde van sport en bewegen en van de daarbij behorende houding en mentaliteit;
- e. het realiseren van een ondersteuningsfunctie voor de sportverenigingen voor met name niet-sportgebonden problemen en voor samenwerkings- en integratieprojecten;
- f. het opzetten van een ondersteuningsprogramma voor vrijwilligerswerk in de sport;
- g. het optimaliseren van het bewegingsonderwijs;

Vatten we deze hoofd- en specifieke doelstellingen uit het plan breedtesportimpuls kort samen dan komen wij tot een drietal items die zowel recht doen aan dit plan als passen binnen onze hoofddoelstellingen van het sportbeleid:

- A. het stimuleren van samenwerking tussen verenigingen onderling en met andere organisaties om de infrastructuur van de sportsector te versterken en de zelfstandigheid en zelfredzaamheid te bevorderen;
- B. het ondersteunen van sportverenigingen op bestuurlijk, organisatorisch en uitvoerend niveau door het organiseren van cursussen, voorlichting en intervisie;
- C. het stimuleren van de deelname aan sportactiviteiten door jeugdigen en ouderen door het organiseren van doelgerichte activiteiten in samenwerking met andere belanghebbende organisaties.

A. Samenwerking, versterking infrastructuur en bevordering zelfstandigheid sportsector.

Het oprichten van een sportbedrijf op zich is al een eerste aanzet tot verzelfstandiging van de sportsector en een versterking van de infrastructuur. De gemeente speelt nog slechts een voorwaardenscheppende rol en zal zich niet meer actief met accommodaties bezig houden. Het sportbedrijf zal een instituut moeten worden van en voor de sportverenigingen, dat facilitaire diensten verleent aan de verenigingen, tarieven vaststelt, accommodaties exploiteert en onderhoudt en service verleent.

De verenigingen hebben het sportbedrijf nodig en het sportbedrijf kan niet zonder de verenigingen. Zij zullen samen het dienstverlenings-, kwaliteits- en serviceniveau moeten bepalen en de daaraan gerelateerde kosten en tarieven.

Dit zal er ongetwijfeld toe leiden, dat verenigingen alleen of samen uit kostenoverwegingen zullen besluiten bepaalde zaken zelf met de eigen leden aan te pakken. Deze zelfwerkzaamheid bevordert de band tussen de leden van een vereniging en mogelijk ook de band tussen verenigingen onderling. Men kan op allerlei terrein gebruik maken van elkaars kennis en kunde en hiermee de zelfredzaamheid van de sector op een hoger peil brengen.

Ook zullen ze samen moeten zorgen voor een zo gunstig mogelijke exploitatie van accommodaties, aangezien men hierin een gemeenschappelijk belang heeft via het sportbedrijf.

Dit vergt tenminste een aantal malen per jaar intensief overleg tussen alle partijen en biedt een waarborg voor een meer structurele samenwerking dan tot nu toe het geval is geweest.

Het sportbedrijf staat ten dienste van de sportsector en heeft baat bij een goede samenwerking en een sterke band tussen de verenigingen en neemt daarom initiatieven om de onderlinge verstandhouding en samenwerking te bevorderen.

Dit houdt onder meer in, dat er structureel overleg plaatsvindt over het accommodatiegebruik, het onderhoud, de tarieven, de servicegraad en de algemene gang van zaken bij de verenigingen.

Daarnaast organiseert het sportbedrijf specifieke activiteiten gericht op uitwisseling van kennis en ervaring, zoals themabijeenkomsten, forums en conferenties.

In het kader van de doelstellingen van de breedtesportimpuls ligt het voor de hand dat het sportbedrijf desgewenst ondersteuning ontvangt op het gebied van het technisch onderhoud van accommodaties en verenigingsmanagement.

B. Verenigingsondersteuning

Het sportbedrijf verleent een aantal diensten op het terrein van exploitatie, beheer en onderhoud. Daarnaast fungeert het sportbedrijf ook als servicepunt voor de verenigingen.

Het sportservicepunt omvat een digitale databank en een telefonische helpdesk waar men terecht kan voor:

- Advisering vrijwilligersbeleid, verenigingsbeleidsplannen
- Doorverwijzing naar derden of sportbonden
- Leden- en kaderwerving
- Sponsorplannen
- Wet- en regelgeving, waaronder belastingwetgeving
- Horeca aangelegenheden en HACCP

Daarnaast ondersteunt het sportbedrijf de verenigingen door:

- het organiseren, ontwikkelen en (doen) uitvoeren van cursussen en themabijeenkomsten
- in beeld brengen van de ondersteuningsbehoeften bij verenigingen en integraal bieden van ondersteuning
- ontwikkelen van vrijwilligersbeleid op sector- en verenigingsniveau met aandacht voor werving en behoud van vrijwillig kader
- het actief stimuleren en creëren van samenwerkingsverbanden tussen verenigingen en andere maatschappelijke organisaties
- aanreiken van handvatten voor de organisatie van diverse verenigingsactiviteiten
- ondersteuning op maat

Het sportbedrijf ontvangt desgewenst juridische- en administratieve ondersteuning en ondersteuning op het terrein van cursusontwikkeling, automatisering (website) en het ontwikkelen van beleidsplannen.

C. Stimulering sportdeelname

Een essentiële taak voor het sportbedrijf is het enthousiasme voor het bedrijven van sport levend te houden en waar mogelijk nog te vergroten, want zonder sporters geen sportvereniging en geen sportbedrijf. Uiteraard bedoelen we hier ook "bewegen" in het algemeen, want het is niet voor iedereen weggelegd om op een bepaald niveau aan sport te doen.

- Schoolsport

Sporten voor de jeugd is uiterst belangrijk. Behalve het bewegen op zich en het voorkomen van overgewicht draagt sport bij tot sociale binding, competentie en vaardigheden en vergroot sport het zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel.

Het enthousiasme voor sport begint op de basisschool. Het leggen van dwarsverbanden tussen onderwijs en sport is daarom één van de taken van het sportbedrijf in het kader van sportstimulering. Dit kan o.a. door het organiseren van schoolsportactiviteiten in de vorm van schoolsportdagen, schooltoernooien en het organiseren van kennismakingscursussen in samenwerking met de sportverenigingen.

Voor leerlingen in het voortgezet onderwijs die heel druk zijn met studeren, werken en uitgaan is de invoering van een jeugdsportpas wellicht een middel om hen te interesseren voor sport. Met de jeugdsportpas kan men een aantal malen bij verschillende verenigingen bij wijze van proef aan sportactiviteiten deelnemen.

Ook is het organiseren van activiteiten gedurende vakantieperioden een middel om de jeugd voor sport te interesseren. Een project "kies je sport" of "sport op straat" kan als kennismakingsactiviteit zijn vruchten afwerpen.

Kortom, ideeën en uitdagingen genoeg. Het is aan het sportbedrijf en de sportverenigingen om hier werk van te maken en zich te verzekeren van een toekomst.

- Sportgala en huldiging sportkampioenen

Een sportgala of sportmarkt kan eveneens bijdragen tot bekendheid van en kennismaking met een aantal sporten. Het is wellicht interessant om mensen kennis te laten maken met sporten die wat minder in de belangstelling staan of van een veel beoefende sport een coryfee uit te nodigen of een bekend team. Nog leuker wordt het als bezoekers zelf aan diverse activiteiten kunnen deelnemen. Alle Bunnikse verenigingen kunnen zich natuurlijk presenteren op een soort sportmarkt.

Het sportgala kan feestelijk afgerond worden met de huldiging van de kampioenen uit eigen geleding, zodat ook zij nog eens extra onder het voetlicht komen en gestimuleerd worden om door te gaan.

- Sport voor 50+

Een steeds belangrijker doelgroep vormt het groeiende legioen 50-plussers met veel vrije tijd en in het algemeen niet armlastig. Deze doelgroep is in tweeërlei opzicht belangrijk. Allereerst als potentiële sporters, maar ook als vrijwilliger en kaderlid.

Het feit dat de groep 50-plussers in de toekomst alleen nog maar toeneemt noodzaakt de sportsector om ook voor deze groep activiteiten te ontwikkelen. Niet alle sporten lenen zich hiervoor, maar is een aantal takken van sport die met enige aanpassing ook door senioren kunnen worden beoefend en er is een aantal sporten die men op iedere leeftijd kan beoefenen.

Het sportbedrijf kan hiervoor samen met de verenigingen activiteiten ontwikkelen die kunnen variëren van de introductie van een nieuwe sport als Dutch Tennis tot het opzetten van een dartscompetitie in de diverse clubgebouwen.

- Sportevenementen

De organisatie van sportevenementen is normaal gesproken een taak van de reguliere sportverenigingen ieder op hun terrein als activiteit voor de leden. Als onderdeel van de sportstimulering zou men echter ook kunnen denken aan het organiseren van open toernooien of familietoernooien, een zeskamp of een spellencircuit zowel bedoeld voor de jeugd als voor ouderen. Bewegen en gezelligheid staan hierbij voorop.

Het sportbedrijf ontvangt desgewenst ondersteuning van bijvoorbeeld Sportservice Midden Nederland of de NKS en andere organisaties.

8. Samenvatting en conclusies

Deze sportnota steunt op drie speerpunten, die in nauwe relatie met elkaar gezien moeten worden. De verzelfstandiging van de sportsector in een accommodatie- of sportbedrijf, de versterking van de sportsector door het beleidsvormend en bestuurlijk vermogen te verhogen en de stimulering van de sportdeelname om het draagvlak van de sector te vergroten.

De door de gemeenteraad opgelegde bezuiniging van € 200.000,-- op de totale sportbegroting legt noodgedwongen een zwaar accent op deze beleidsnota. Het zou van weinig realiteitszin getuigen te denken dat de sportsector met de oprichting van een accommodatiebedrijf ontkomt aan kostenstijgingen. Uiteindelijk zal het grootste deel van de bezuiniging door de sector zelf gedragen moeten worden. De werkzaamheden blijven immers hetzelfde.

Toch willen we niet een al te negatief toekomstbeeld schetsen. Onderdeel van deze nota is immers ook de versterking van de bestuurskracht van de sportsector en de vergroting van het draagvlak door stimulerende maatregelen te treffen.

Daarbij komt dat we het nodige zullen doen om de accommodaties op een goed onderhoudsniveau te brengen, zodat de verenigingen c.q. het accommodatiebedrijf geen valse start hoeven te maken.

Er zal echter voor de realisering van de doelstellingen van deze nota nog veel werk verzet moeten worden. Gelukkig is er al veel voorbereidend werk gedaan door de Werkgroep Matchpoint en de Stichting Het Dorpshuis, waarop we ook kunnen voortbouwen.

We rekenen ook op de steun en de medewerking van de sportsector zelf. Ook is het belangrijk dat de gemeenteraad eensgezind en vol overtuiging dit traject ondersteunt. Want alleen als alle neuzen dezelfde kant opwijzen kan het resultaat optimaal zijn.

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
De secretaris, De burgemeester,

BIJLAGE 1: raadsvoorstel en raadsbesluit 19 mei 2005

Bunnik verzet de Bakens: Bezuinigingsvoorstel sport

Aan de raad,

Inleiding

Uw raad heeft in het kader van "Bunnik verzet de Bakens" taakstellend een bezuiniging op de sportsector vastgelegd van € 200.000,--.

Op een totale sportbegroting van € 1.125.000,-- betekent dit een bezuiniging van 17,75 procent.

Als we echter in aanmerking nemen dat ongeveer € 465.000,-- van de totale sportbegroting bestaat uit kapitaallasten, belastingen, verzekeringen en onderhoudsvoorzieningen en dit vaste kosten zijn die niet beïnvloedbaar zijn, kunnen we vaststellen dat de bezuiniging op het wel beïnvloedbare deel van de sportbegroting ruim 30 procent bedraagt.

Uitgangspunten

Er is dus ruim 30 procent minder geld voor de directe sportbeoefening beschikbaar.

U zult begrijpen dat het invullen van deze bezuiniging niet onopgemerkt aan sportend Bunnik voorbij zal kunnen gaan.

Met een dergelijk substantieel bezuinigingsbedrag in het achterhoofd is men al snel geneigd om de botte bijlmethode te gaan hanteren en gewoonweg een streep te zetten door een aantal willekeurige activiteiten totdat het streefbedrag is bereikt. Waar het gemakkelijkst valt te bezuinigen of bij wie men verwacht weinig weerstand aan te treffen is het eerst aan de beurt. De zwakste sneuvelt het eerst en wie een grote mond opentrekt mag misschien nog even blijven.

Op deze manier wilden wij niet te werk gaan. Daarvoor hebben we teveel respect voor al die honderden vrijwilligers die zich wekelijks inzetten om kinderen, volwassenen en ouderen hun sport te laten beoefenen.

Niettemin zijn ook wij ervan doordrongen dat onze bezuinigingsvoorstellen pijn zullen doen bij de Bunnikse sportsector.

Wij willen ons als overheid meer profileren als voorwaarden scheppend en veel minder als uitvoerende organisatie en exploitant van de sport en zijn voorzieningen.

Uitgangspunt voor ons is een vergaande verzelfstandiging van de sportsector en een terugtrekkende overheid. Deze terugtrekking vindt echter niet plaats dan nadat er waar mogelijk de nodige maatregelen zijn genomen om de sportvoorzieningen op een verantwoorde wijze over te dragen aan de verenigingen of andere particuliere organisaties. Wij streven ernaar de over te dragen sportvelden en –gebouwen op een zodanig kwalitatief peil te brengen, dat anderen deze kwaliteit met een normale inspanning kunnen consolideren.

De verzelfstandiging van de sportsector zal ook een andere attitude vergen van de sportverenigingen. Ze zullen niet meer voor allerlei uitvoerende zaken bij de gemeente kunnen aankloppen. Uitgaande van een stevige startpositie zullen zij hun problemen zelf moeten oplossen.

Wij hebben er vertrouwen in, dat er bij de verenigingen voldoende kennis en inzicht aanwezig is om de nieuwe taken naar behoren uit te kunnen voeren. Het doel van het sportbeleid is dat de verenigingen uiteindelijk sterker en zelfstandiger worden en beter toegerust hun maatschappelijke taak kunnen vervullen. "Beter op eigen benen" zouden we dit willen noemen.

Om het "op eigen benen staan" vorm en continuïteit te geven willen we de middelen die in het kader van de Breedtesportimpuls beschikbaar zijn tot en met 2009 onder meer hiervoor inzetten.

Eind maart is tijdens een rondetafelconferentie met de sportverenigingen de "houtschoolschets sportscenario gemeente Bunnik" gepresenteerd.

Uitgangspunt van de "houtschoolschets" is kwaliteit voor kwantiteit, een terugtrekkende overheid en basisvoorzieningen in de 3 kernen.

Voor de sportverenigingen betekent dit privatisering van het accommodatiebeheer en nauwelijks nog beleidsuitvoering door de gemeente. Dit betekent, dat de gemeente dus ook in eigen vlees moet snijden.

Ondanks een matige opkomst van de sportverenigingen is er naar aanleiding van een drietal stellingen uitvoerig gesproken over mogelijke bezuinigingsthema's.

De volgende suggesties en opmerkingen van de verenigingen kwamen naar voren:

- Gezamenlijke exploitatie Dorpshuis en sporthal Lindenhof
- Privatiseren beheer sportaccommodaties door facilitair bureau
- Eerst sociale, maatschappelijke, financiële onderbouwing/analyse dan pas bezuinigen
- Geen maatregelen die toekomstige ontwikkelingen onmogelijk maken
- Denken aan scenario's met inverdieneffecten ook op langere termijn
- Slim gebruik maken van doelgroepen die geld hebben
- Totale privatisering van accommodaties
- Creëren van een platform namens de gezamenlijk sportverenigingen

Een aantal van deze suggesties komt terug in onze bezuinigingsvoorstellen.

Concrete bezuinigingsvoorstellen

Wij hebben de diverse mogelijkheden tot bezuiniging uitvoerig geïnventariseerd met steeds het uitgangspunt in het achterhoofd dat we meer kwaliteit willen bieden voor minder geld.

We hebben 12 verschillende bezuinigingsmogelijkheden gevonden waarvan er een aantal alleen of in samenhang met andere mogelijkheden voldoet aan onze criteria. Een ander aantal levert weliswaar een bezuiniging op maar heeft geen meerwaarde als het om kwaliteitsverbetering gaat.

We hebben deze bezuinigingsposten vervat in 2 scenario's.

Eén samenhangend scenario (1) – het zogenaamde **gangenmenu** – dat uit gaat van verzelfstandiging van de sportsector in een accommodatiebedrijf met tegelijkertijd verbetering van de accommodaties en versterking van de sportsector.

Eén scenario (2) met min of meer los van elkaar staande ingrediënten – het zogenaamde **à la carte menu** – dat weliswaar afhankelijk van de keuzes van uw raad kan leiden tot het beoogde bezuinigingsbedrag, maar verder niets in positieve zin toevoegt aan de Bunnikse sportsector.

Open Huis van 28 april 2005

Tijdens de voorronde van het Open Huis van 28 april jl. hebben wij beide scenario's gepresenteerd aan uw raad en vele belangstellenden uit vooral de sportsector en uit kringen rondom het Dorpshuis. Uit de reacties tijdens en na deze voorlichtingssessie bleek, dat zowel bij de politieke partijen als bij de overige aanwezigen de voorkeur uitgaat naar scenario 1, het gangenmenu.

Ons college heeft een duidelijke voorkeur uitgesproken voor scenario 1 omdat dit invulling geeft aan de bezuinigingsopdracht en tegelijkertijd tegemoet komt aan wens van velen om de sportsector los te maken van de gemeente en de activiteiten van het Dorpshuis aan te haken bij sporthal De Lindenhof.

Tijdens het Open Huis is ook duidelijk geworden, dat het sluiten van de Irenezaal op grote weerstand kan rekenen.

Gezien onze ervaringen tijdens het Open Huis presenteren wij in dit voorstel alleen scenario 1 uitvoerig en geven we slechts een opsomming van de ingrediënten uit scenario 2.

Bij de meeste bezuinigingsposten hebben we een hard bedrag in kunnen vullen gebaseerd op de gemeentebegroting 2005. U vindt echter ook een aantal posten waar "pm" staat ingevuld. Deze posten zullen ongetwijfeld nu of op termijn een bezuinigingsbedrag of een opbrengst opleveren, maar we kunnen op dit moment nog niet becijferen hoeveel.

Scenario 1

Dit scenario voldoet het meest aan de door ons beschreven uitgangspunten en heeft als filosofie het op afstand zetten van beheer en uitvoering van alle taken op sportgebied met behoud en waar mogelijk verbetering van de kwaliteit van de sportfaciliteiten.

Overdracht vindt plaats aan één centrale organisatie waarmee de gemeente in het kader van beheer en exploitatie van accommodaties geen subsidierelatie zal hebben en waarbij de gemeente slechts beleids- en controletaken tot haar corebusiness rekent.

Met name dit scenario omvat een samenhangend geheel van maatregelen dat betrekking heeft op de privatisering van de sportsector. Hieruit kunnen geen elementen worden onttrokken, omdat ze onderdeel uitmaken van de privatisering van de sport. Er kunnen eventueel nog wel andere elementen worden toegevoegd.

- 1.1. Oprichting Accommodatiebedrijf Sport € 60.000,--
 De werkgroep Matchpoint heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de denkrichting naar het oprichten van een accommodatiebedrijf en het verzelfstandigen van de uitvoering van het sportbeleid en het beheren van de accommodaties.
 Er spelen twee zaken op dit terrein: het businessplan van de werkgroep Matchpoint en de overgang van de functies van het Dorpshuis naar Sporthal de Lindenhof met de mogelijkheden van bebouwing van het perceel Dorpshuis. Om de consequenties van de oprichting van een accommodatiebedrijf sport met alle bijkomende elementen goed in beeld te kunnen brengen is het noodzakelijk een projectgroep in te richten die alle gevolgen terdege in beeld brengt en implementeert.
 Daarbij komen organisatorische, bedrijfseconomische, juridische, financiële en belastingtechnische aspecten aan de orde. Het zal tijd kosten om al deze aspecten in hun samenhang op een rijtje te zetten. Het projectteam rapporteert over de haalbaarheid van de oprichting van een accommodatiebedrijf en de consequenties hiervan.
 Op voorhand boeken we een reductie van directe loonkosten in van € 60.000,-- zijnde het vervallen van formatie van de buitendienst die worden toegerekend aan het hoofdstuk sport van de gemeentebegroting. Dit kan omdat het accommodatiebedrijf beheer en exploitatie van accommodaties zonder gemeentelijke subsidie uitvoert.
- 1.2. Overdracht Sporthal Lindenhof aan particuliere partij kapitaallasten € 31.000,--
 expl.lasten € 21.000,--
 € 52.000,--
 Dit bezuinigingsbedrag gaat uit van een extra afschrijving ten laste van de algemene reserve en is inclusief het achterwege laten van een reservering voor vervanging van sportmaterialen. Tegelijkertijd kunnen de exploitatielasten voor de hal grotendeels uit de gemeentelijke begroting aangezien de particuliere partij de exploitatie uit de huurinkomsten dient te realiseren. Uiteraard ontvangen we geen huurinkomsten meer.
 Er is hier geen rekening gehouden met een vermindering van gemeentelijke personeelslasten.
- 1.3. Vermindering overheadkosten gemeente Bunnik € 20.000,--
 Door de exploitatie van de sportaccommodaties te privatiseren wordt direct personeel van de gemeente Bunnik overbodig.
 Dit levert zowel een besparing op aan directe personeelslasten als overheadkosten. Deze taakvermindering zal namelijk op termijn ook doorwerken in de formatie van indirect personeel (o.a. personeelszaken, financiën etc.). Het bovenstaande bedrag betreft de overheadbesparing uitgaande van een fte-afname van 3 fte direct personeel. Met de besparing van directe salariskosten is hier geen rekening gehouden.
- 1.4. Afschaffen exploitatievergoeding kleeaccommodaties € 21.000,--
 Momenteel betaalt de gemeente voor een aantal klee/wasaccommodaties de kosten van elektra, gas en water terwijl deze kosten niet gerelateerd zijn aan het eigendom van de accommodaties maar aan het gebruik ervan. Deze kosten behoren t.l.v. de gebruikers te worden gebracht. Als verenigingen dit soort kosten zelf moeten gaan betalen leidt dat wellicht tot een bewuster omgaan met energie. Het past in ieder geval in ons streven de verenigingen meer verantwoordelijk te maken voor het eigen doen en laten.
 Het schrappen van deze post is een structurele bezuiniging en zal worden verdisconteerd in de exploitatie van het accommodatiebedrijf.
- 1.5. Overdracht klee/wasaccommodaties € 39.500,--
 Door de overdracht van de klee/wasaccommodaties bespaart de gemeente de directe kosten van onderhoud en verzekering; voorwaarde is wel dat de accommodaties op een goed onderhoudsniveau worden gebracht (nulmeting, meerjaren onderhoudsplanning, controle). Bij vervanging van gebouwelementen zal waar mogelijk onderhoudsarm materiaal gebruikt worden ter verbetering van de kwaliteit van de gebouwen en vermindering van toekomstige onderhoudslasten.
 Ook deze post beantwoordt aan de algemene doelstelling "Beter op eigen benen". De vereniging c.q. het accommodatiebedrijf krijgt zelf de verantwoordelijkheid voor alle gebouwen en niet alleen de kantine. Er kunnen geen discussiepunten ontstaan over wie welk onderhoud waar moet doen.

De club of het accommodatiebedrijf doet alles. Ook zal het onderhoud van de hele accommodatie op eenzelfde kwaliteitsniveau plaatsvinden. In deze bezuinigingspost is geen rekening gehouden met een verminderde inzet van gemeentelijk onderhoudspersoneel (alleen controlefunctie blijft);

- 1.6. Meer woningen op locatie Dorpshuis € p.m.
 Het plan van Convisie/Dorpshuis gaat uit van maximaal 18 woningen op de locatie Dorpshuis. Men betreft hierin alleen de eigen grond van het Dorpshuis. In combinatie met omliggend gemeente-eigendom (groen) zou meer mogelijk kunnen zijn qua aantallen woningbouw (minimaal 27 woningen) de incidentele meeropbrengst zou ingezet kunnen worden voor verbetering van bestaande sportaccommodaties.
 Ook voor deze locatie (totaal 3.830 m²) geldt dat de bebouwing ingebed moet worden in een kader van groen om de kwaliteit van het gebied te kunnen handhaven, zodat een maximale bebouwing niet gewenst is. De concrete mogelijkheden zullen in projectteamverband nader worden onderzocht.

**De bezuinigingsopbrengst van scenario 1 wordt op dit moment berekend op € 192.500,--.
 Aan dit scenario kunnen desgewenst nog elementen van scenario 2 worden toegevoegd. Het is niet mogelijk elementen uit scenario 1 weg te laten aangezien het om een samenhangend pakket van maatregelen gaat.**

Scenario 2:

Dit scenario is minder samenhangend dan scenario 1. Het heeft tot doel een maximale hoeveelheid geld te genereren door zoveel mogelijk taken en verantwoordelijkheden van de gemeente bij de gebruikers van sportaccommodaties neer te leggen.

Kortheidshalve hebben we de posten van scenario 2 hier niet nader gespecificeerd. De specificatie ligt bij de stukken ter inzage.

2.1.	Privatisering beheer en exploitatie Sporthal Lindenhof	€ 31.000,--
2.2.	Sluiting gymzaal Irene inclusief huurderiving	[€ 35.000,--]
2.3.	Extra tariefverhoging huur sportaccommodaties 15%	€ 25.500,--
2.4.	Vermindering overheadkosten gemeente Bunnik	€ 20.000,--
2.5.	Afschaffen exploitatievergoeding kledingaccommodaties	€ 21.000,--
2.6.	Overdracht beheer en exploitatie kleding/wasaccommodaties aan gebruikers	€ 39.500,--
2.7.	Afstoten boventallige sportvelden (Bunnik 73 + S.V Aurora)	€ 10.000,--
2.8.	Uitbesteden onderhoud sportaccommodaties (velden en banen)	€ 10.000,--
2.9.	Herschikken sportpark Werkhoven	€ p.m.
2.10.	Meer woningen op locatie Dorpshuis	€ p.m.
2.11.	Opbrengst woningbouw vrijkomende locatie Irenezaal	€ p.m.

De uitkomsten van de twee bezuinigingsscenario's worden in totaal geraamd op:

Scenario 1 totaal	€ 192.500,--
Scenario 2 totaal excl. sluiting Irenezaal	€ 157.000,--

Bij de optelling van scenario 2 merken we op dat tijdens het Open Huis sluiting van de Irenezaal op geen enkele steun kon rekenen en we daarom deze optie uit te optelling hebben gelaten. Ontstaat er alsnog de wens of de noodzaak deze optie te activeren dat wordt het totaal van scenario 2 € 192.000,--.

Conclusie:

Er is al veel gebeurd, gezegd en geschreven rondom de taakstellende bezuiniging op sport en dit voorstel is zeker niet het slotakkoord. Maar het is wel een voorstel dat én een substantiële bezuiniging oplevert én recht doet aan de wens tot verzelfstandiging van de sportsector én zelfs insteekt op versterking en verbetering van de sportsector.

De eventuele incidentele meeropbrengsten, de aanwezige reserves en voorzieningen en mogelijk een aantal in de meerjarenbegroting geplande onderhoudsuitgaven willen we inzetten om de accommodaties op een goed niveau te brengen, zodat we de sportverenigingen niet opzadelen met problemen uit het verleden. Dit kan natuurlijk niet à la minuut maar we zullen daarover afspraken maken met het accommodatiebedrijf en de verenigingen. Friciekosten die mogelijk ontstaat in verband met de overdracht van accommodaties zullen in een later stadium door het in te stellen projectteam in beeld worden gebracht.

BIJLAGE 2 overzicht sportaccommodaties

Binnensportaccommodaties (gymzalen en sporthallen):

Algemene gegevens m.b.t. de binnensportaccommodaties

Het aanbod van binnensportaccommodaties in de gemeente Bunnik bestaat uit gymzalen en sporthallen. Het geprivatiseerde instructiezwembad te Bunnik wordt hier buiten beschouwing gelaten. Dit wordt geëxploiteerd door Laco B.V. te Hilvarenbeek.

In de kernen Odijk en Bunnik staat een sporthal. Daarnaast heeft Bunnik nog twee gymnastiekzalen en bevindt zich in het dorps huis van Odijk een gymzaal. De kern Werkhoven heeft een gymnastiekzaal.

Accommodatie	Eigendom / jaar van realisatie	Beheersituatie	Onderhoudssituatie
Gymzaal Irenezaal Bunnik	Gemeente 1968	Gemeente	Redelijk. Vervangen dakbedekking
Gymzaal Rijnzaal Bunnik	Gemeente 1981	Gemeente	Redelijk. Enig houtrot aanwezig
Gymzaal Piet Keijzer Werkhoven	Gemeente 1970	Gemeente	Redelijk.
Gymzaal dorps huis Odijk	Dorps huis Odijk 1969/1989	Stichting Dorps huis Odijk	Redelijk
Sporthal De Tol Bunnik	Stichting Sporthal Bunnik De Tol 2000	Stichting Sporthal Bunnik De Tol	Goed. Het gedeelte Midlandia dateert van 1985 en is in redelijke staat.
Sporthal De Lindenhof Odijk	Gemeente 1982	Gemeente	Redelijk. Hellend dak dient gerenoveerd te worden

Uit dit overzicht in een oogopslag valt direct op dat twee van de zes accommodaties niet in eigendom en beheer bij de gemeente zijn. Het dorps huis in Odijk en De Tol zijn door inzet van het particulier initiatief tot stand gekomen. Bij de totstandkoming heeft de gemeente financieel wel een hand toegestoken.

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Accommodatie	Eigendom/ Plaats	Sporten	Onderhoudssituatie
Sportpark Tolhuislaan	Gemeente Bunnik	Voetbal, tennis, korfbal, handbal, jeu de boules	Matig
Singelpark	Gemeente Odijk	Voetbal	Goed
Tennispark Rijneiland	Gemeente Odijk	Tennis	Redelijk.
Hoog Weerdenburg	Gemeente Werkhoven	Voetbal, tennis	Redelijk

De onderhoudskwalificaties zijn ontleend aan het meerjarenonderhoudsplan van Arcadis eind 2003.

BIJLAGE 3 overzicht inspraakreacties

Op de concept-sportnota hebben wij in totaal 9 inhoudelijke reacties ontvangen. Daarnaast hebben wij 9 reacties ontvangen met het verzoek om de inspraaktermijn te verlengen van 15 augustus naar 15 september. Indien we aan dit verzoek tegemoet waren gekomen zou de termijn om de reacties te kunnen behandelen te kort zijn geworden. We hebben daarom de inspraaktermijn verlengd tot 1 september 2005. Daarnaast is de gevoerde correspondentie met De Schans omtrent de toekomst van hun huisvesting – nu nog in het gebouw van de Lindenhof – als inspraakreactie meegenomen.

De volgende verenigingen, personen en instanties hebben gebruik gemaakt van de inspraakgelegenheid.

- Les Boulettes Jeu de Boules Vereniging Bunnik
- Dhr. J.H.M. Wieman te Odijk
- S.V. Werkhoven afdeling volleybal
- Sportplatform
- v.v. Bunnik '73
- Handbalvereniging Celeritas
- K.V. Midlandia
- Otio Tafeltennisvereniging
- V.C. Kromme Rijn
- Stichting De Schans

Op een aantal punten zijn de reacties van gelijke strekking. Wij zullen deze reacties als één reactie bundelen. Het Sportplatform geeft aan dat hun reactie tot stand is gekomen in samenspraak met de afzonderlijke sportverenigingen en uitsluitend zaken betreft die voor meerdere verenigingen van belang zijn. Aangezien op dit moment alle sportverenigingen afzonderlijk gesprekspartner voor de gemeente zijn bij de vormgeving van het beleid en de bezuinigingsvoorstellen, zal de reactie van het Sportplatform niet tevens namens andere verenigingen meegenomen worden. Wel wordt de reactie van het Sportplatform door enkele verenigingen schriftelijk ondersteund.

1. Hoofdpijnen van de nota (Sportplatform)

De hoofdpijnen van de sportnota – verzelfstandiging sportsector, ondersteunings- en stimuleringsactiviteiten en het initiëren van doelgroepenbeleid – worden onderschreven.

Reactie:	Deze opmerking behoeft onzerzijds geen aanvulling
Advies:	Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

2. Achterstallig onderhoud (Sportplatform)

De sportsector is verheugd met het voornemen de accommodaties pas over te dragen als het achterstallig onderhoud is weggewerkt of hieromtrent in ieder geval een regeling is getroffen. Men wil samen met de gemeente bepalen wanneer dit een feit is.

Reactie:	Ook tijdens het “rondje langs de velden” is uitdrukkelijk gebleken dat men een groot belang hecht aan het op peil brengen van de accommodaties. Het is een absolute voorwaarde om verder in gesprek te komen. Als leidraad voor het op peil brengen van de accommodaties zullen de opgestelde onderhoudsplanningen dienen. Als de daarin door deskundigen geconstateerde gebreken zijn uitgevoerd zijn de accommodaties op een acceptabel niveau van onderhoud gebracht.
Advies:	Paragraaf 6 Visie op sport, 4 ^e volzin aanvullen met: “Dit moet blijken uit de uitvoering van het in de meerjarenonderhoudsplanningen genoemde achterstallige onderhoud.”

3. Accommodatiebedrijf (Sportplatform)

Men kan instemmen met het voornemen te zoeken naar een andere vorm van exploitatie en beheer van de sportaccommodaties en wil graag deelnemen aan overleg hierover met als doel te komen tot heldere afspraken over taken en verantwoordelijkheden, de kosteneffecten per sportvereniging en de overgang naar een nieuwe huursituatie.

Reactie: Dat ook wij heldere afspraken willen spreekt vanzelf. We staan open voor suggesties van de sportsector m.b.t. de invulling van die afspraken waarbij het uitgangspunt is dat de gemeente op het uitvoerende vlak geen directe verantwoordelijkheden meer heeft. Tijdens het "rondje langs de velden" is gebleken dat de sportsector zorgen heeft m.b.t. een eerlijke verdeling van de bezuinigingslasten tussen de diverse sportverenigingen onderling. Binnen het projectteam zal hiervoor voldoende aandacht moeten zijn en wij zijn graag bereid de sportsector hierin bij te staan en samen met hen naar instrumenten te zoeken om een zo evenwichtig mogelijke verdeling van de lasten te realiseren.

Advies: Nota behoefte geen aanpassing op dit punt.

4. Concrete invulling bezuinigingen (Sportplatform)

Men wijst het nu reeds noemen van concrete bezuinigingen af omdat de effecten voor de sport nog niet voldoende zijn onderzocht. Gelet op de hoofdlijnen van de nota gaat men ervan uit dat dit onderdeel niet absoluut is maar ondergeschikt aan het realiseren van het beleid.

Reactie: Wij staan open voor overleg over de invulling van de bezuinigingsvoorstellen, maar de hoogte van de taakstelling staat niet ter discussie gezien de opdracht die wij van de Raad hebben gekregen. De bezuiniging maakt onlosmakelijk deel uit van het te voeren sportbeleid.

Advies: Nota heeft geen aanpassing op dit punt

5. Algemeen (Sportplatform)

De hoofdlijnen van de sportnota spreken aan, maar men mist nog een concrete vertaling naar de praktijk. Men wil graag in overleg treden over het overhevelen van taken naar een accommodatiebedrijf en het sportplatform op voorwaarde dat het gedegen wordt aangepakt. Men wil niet meewerken aan het invullen van de bezuinigingen zoals verwoord in bijlage 1 van de nota.

Reactie: Ook wij staan een gedegen invulling van de bezuinigingstaakstelling en de verzelfstandiging van de sportsector voor. In het "rondje langs de velden" is nadrukkelijk aangegeven dat men binnen de sportsector voldoende tijd wil krijgen om e.e.a. zorgvuldig en gedegen uit te werken en dat men 1 januari 2006 niet haalbaar acht. De gevraagde zorgvuldige uitvoering van de sportnota vinden wij ook prioriteit nummer 1. Wij stellen dan ook voor een eventuele latere ingangsdatum van de bezuinigingen te accepteren. Het te bezuinigen bedrag staat echter vast. Over de concrete invulling van de genoemde bezuinigingspunten gaan wij graag in overleg met de sportsector mits de voorstellen passen binnen de inhoudelijke richtlijnen zoals weergegeven in de sportnota.

Advies: Paragraaf 7 Sportbeleid in Bunnik 2006 – 2009; opdracht projectgroep als volgt aanpassen: "zodanige voorbereidingen treffen en randvoorwaarden in kaart brengen dat zo mogelijk per 1 januari 2006 doch uiterlijk per 1 maart 2006 een accommodatiebedrijf sport kan worden opgericht dat zelfstandig kan functioneren"

6. Contributies (v.v. Bunnik '73)

De voorgestelde plannen zullen tot onevenredige contributieverhogingen leiden.

Reactie: Door de bezuinigingen zal sporten ongetwijfeld duurder worden. In welke mate dit doorwerkt in de contributies hangt nauw samen met de vraag in hoeverre de sportsector erin slaagt bepaalde zaken gezamenlijk aan te pakken waardoor de kosten kunnen dalen. Een accommodatiebedrijf is een van de middelen om goedkoper te kunnen werken als sector in zijn geheel.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

7. Wat kost een accommodatiebedrijf en is installatie per 1-1-2006 niet onrealistisch? (vv. Bunnik '73)

Reactie: Wat het accommodatiebedrijf kost hangt erg af van de taken en functies die het krijgt en de deelnamegraad van de sportverenigingen. Voor individuele verenigingen hangen de kosten ook af van de diensten die men wil afnemen en of men veel zelf wil en kan doen. Verenigingen kunnen daar dus zelf invloed op uitoefenen. Bij de gevraagde gedegen en zorgvuldige aanpak in overleg met de verenigingen is de datum van 1-1-2006 wellicht niet helemaal realistisch. Voorbereidingen voor de installatie van het accommodatiebedrijf moeten dan wel reeds grotendeels getroffen zijn om per 1 maart 2006 daadwerkelijk te kunnen beginnen.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt (zie ook 5)

8. De sportnota geeft geen enkele indicatie hoe het achterstallig onderhoud financieel zal worden aangepakt. (H.V. Celeritas)

Reactie: Dit is ook een van onze zorgpunten. Het aanpakken van het achterstallig onderhoud is echter cruciaal voor het welslagen van deze bezuinigingsoperatie. Het geld zal er dus hoe dan ook moeten komen.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

9. Aan wie worden onze kleedlokalen overgedragen die we samen met de v.v. Bunnik gebruiken? (H.V. Celeritas)

Reactie: In de projectgroep dient te worden uitgezocht hoe dit het best kan gebeuren en welke consequenties dit voor de betrokken verenigingen heeft. Wij gaan ervan uit dat niet één van beide gebruikers onevenredig wordt belast, maar dat de lasten naar rato worden verdeeld.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

10. De ondersteunings- en stimuleringsfunctie behoren niet bij het accommodatiebedrijf maar bij provinciale sportraden en sportbonden (H.V. Celeritas)

Reactie: Natuurlijk kunnen de provincie en de sportbonden belangrijke steunpilaren zijn voor de sportsector, maar op lokaal niveau en op de maat van Bunnik dient er volgens ons eveneens een steunpunt en algemeen toegankelijke vraagbaak te zijn voor de sportverenigingen. Het is aan elke individuele vereniging om te bepalen van welke ondersteuningsmogelijkheden men gebruik wil maken.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

11. Uit uw nota blijkt dat er nog meer zelfwerkzaamheid gevraagd wordt terwijl het vrijwilligerswerk al onder druk staat. Hoe denkt u dit op te lossen? (S.V. Werkhoven afd. Volleybal)

Reactie: Het vrijwilligerswerk staat inderdaad al onder druk. Daarom maakt de ondersteuning aan verenigingen ook wezenlijk onderdeel uit van onze nota. Stimuleringsactiviteiten in de zin van vorming, ontplooiing en professionalisering moeten het vrijwilligerswerk dan ook aantrekkelijker maken.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

12. Onze sportzaal (Werkhoven) wordt ook door de scholen gebruikt. Wat gaan die straks betalen en wat voor werkzaamheden gaan die dan uitvoeren? (S.V. Werkhoven afd. Volleybal)

Reactie: Scholen betalen nu niets uit hun eigen budget voor het gymnastiekonderwijs en straks ook niet. De gemeente betaalt de huur voor het onderwijs uit de daarvoor te ontvangen rijksvergoedingen. Volgens onze inschatting zullen zij geen andere werkzaamheden hoeven uit te voeren dan nu het geval is. Men hoeft alleen de zaal netjes achter te laten.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

13. Het accommodatiebedrijf krijgt een uitvoerig takenpakket. Dit vereist vakkennis en kan niet door vrijwilligers worden gedaan, maar vakwerk is duur en zal de bezuiniging op de tocht zetten (Les Boulettes)

Reactie: Het geld dat resteert voor sport zal gedeeltelijk moeten worden ingezet voor het accommodatiebedrijf. Op basis van service-overeenkomsten bepalen verenigingen zelf de mate van afname van diensten van het bedrijf. Het accommodatiebedrijf dat ons voor ogen staat werkt voornamelijk met beroepskrachten en kent weinig overheadkosten en kan dus goedkoper werken dan de gemeente. In dat opzicht is er winst te behalen en zullen de kosten voor de verenigingen uiteindelijk lager zijn dan nu. Bovendien kan men zelf keuzes maken uit het dienstenpakket en zodoende de tering naar de nering zetten.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt

14. De sportdeelname zal nader toegelicht moeten worden. Bij de cijfers van de volleybalsport moet worden opgemerkt dat de oorzaak hiervan de fusie is waarbij veel oudere recreanten zijn afgehaakt. Ook de golfsport geeft een verkeerd beeld aangezien de golfclub een regionale functie heeft en dus ook veel golfers van buiten Bunnik lid zijn. (dhr. J.H.M. Wieman)

Reactie: De cijfers van de sportdeelname geven niet in alle gevallen een goed beeld aangezien niet alle verenigingen (tijdig) hun gegevens hebben verstrekt. Het is ook niet de bedoeling van deze nota om te gaan sturen op deze cijfers. Daarvoor moet er over een langere periode en op veel meer punten cijfermateriaal verzameld worden.

Advies: Onvolkomenheden cijfermateriaal nader toelichten in nota.

15. In paragraaf 2 blz. 4 ontbreekt een belangrijk gegeven bij "het belang van sport". Bewezen is dat investeren in sport het vandalisme en criminaliteit terugdringt. (dhr. J.H.M. Wieman)

Reactie: Er zijn nog vele statements te citeren waaruit het belang van sport blijkt. We hebben geen poging gedaan hierin volledig te zijn.

Advies: Het statement: "sport draagt bij aan vermindering van vandalisme en criminaliteit" aan de nota toevoegen.

16. Sporthal De Tol wordt als een particuliere sportvoorziening aangemerkt, waarom wordt dan zwembad De Rumpst niet genoemd (dhr. J.H.M. Wieman)

Reactie: Het zwembad is niet genoemd omdat het commercieel wordt geëxploiteerd. We zouden dan alle particuliere sport- en recreatievoorzieningen moeten noemen.

Advies: De nota behoeft geen aanpassing op dit punt

17. Hopelijk wordt de houdbaarheidsdatum van de nota niet overschreden en vindt er in 2008 of 2009 een evaluatie plaats.

Reactie: In de nota wordt een evaluatie uiterlijk in 2009 aangekondigd. Daar mag u ons aan houden.

Advies: De nota behoeft geen aanpassing op dit punt

18. Het kabinet heeft kenbaar gemaakt dat het extra gaat investeren in sport. Gaat de gemeente hierdoor de bezuinigingsdoelstelling aanpassen? (TTV Otio)

Reactie: Naar wij vernomen hebben gaat het kabinet extra investeren in topsport en sport voor allochtone doelgroepen. Wij vrezen dat de gemeente Bunnik daar weinig van zal profiteren.

Advies: De nota behoeft geen aanpassing op dit punt

19. Bij verkoop van de Lindenhof willen wij dat de belangen van onze stichting worden meegenomen waarbij wij onze activiteiten kunnen voortzetten met vergelijkbare financiële lasten (stichting De Schans)

Reactie: Het is de intentie van de gemeente dat bij de verkoop van de Lindenhof er met de Schans gesproken zal worden over mogelijke voortzetting van de huisvesting. De gemeente kan echter niet zorgdragen voor vergelijkbare financiële lasten, aangezien de afspraken hierover met de nieuwe eigenaar gemaakt moeten worden. Gelet op de vermogenspositie van De Schans lijkt een aanpassing in financiële lasten voor huisvesting geen gevaar voor het voortbestaan van de Schans op te leveren.

Advies: Nota behoeft geen aanpassing op dit punt.

Conclusie inspraaktraject sportnota “Beter op eigen benen”.

Wij menen te mogen concluderen, dat de sportnota overwegend positief wordt beoordeeld door de sportsector met daarbij enkele kanttekeningen.

Met name het traject dat moet leiden tot verzelfstandiging van de sector wordt met belangstelling gevolgd. Men dringt aan op een gedegen invoeringstraject met een zorgvuldige afweging van de financiële belangen van de onderscheiden verenigingen.

Ook tijdens het “rondje langs de velden” van wethouder Reesinck is gebleken, dat men in grote lijnen achter de doelstellingen van de nota staat, maar dat men zijn zorgen uitspreekt over het wegwerken van het achterstallig onderhoud, de hoogte van de contributies en de financiële positie van de verenigingen na de invoering van de verzelfstandiging.

De raad van de gemeente Bunnik;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 september 2005, nr. 05-;

b e s l u i t :

- de nota "Beter op eigen benen, basis voor de ontwikkeling van het sportbeleid in de komende jaren" vast te stellen;
- in te stemmen met de invulling van de bezuiniging op sport volgens scenario 1 (zie bijlage 1);

Aldus besloten in de openbare vergadering van 29 september 2005.

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

2005, nr. 05-;